

УДК 621.311

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Олійник Ю.С., к.т.н., доцент

(Українська інженерно-педагогічна академія)

Посилення ролі енергозбереження в усіх галузях економіки, в тому числі і в житлово-комунальному господарстві, пов'язано з об'єктивною тенденцією повсюдного збільшення попиту на енергетичні ресурси при їх нестачі і неефективне використання, а також постійним зростанням вартості енергоносіїв.

У житлово-комунальному господарстві протягом останніх десятиліть підтримувалися низькі ціни на послуги, в результаті чого потенціал енергозбереження в одній тільки цій галузі сягає нині чверть від усього потенціалу енергозбереження в Україні. Саме тому найважливішим завданням проведеної в нашій країні реформи житлово-комунального господарства є проведення дієвої політики енергозбереження як з боку житлово-комунальних підприємств (для зниження виробничих витрат), так і з боку споживачів (для зменшення витрат на оплату спожитих послуг). Судячи з перших результатів здійснюваної реформи, незважаючи на значний потенціал енергозбереження - галузь житлово-комунального господарства продовжує залишатися досить енергоємною при цьому знос основних фондів і втрати енергії, води та інших ресурсів збільшуються. Житлово-комунальні підприємства не мають стимулів до впровадження енергозбереження, оптимізації тарифів і зниження нераціональних витрат матеріально-технічних ресурсів. Витрати електроенергії на виробництво і реалізацію 1 куб. м води на 30% вище середньоєвропейського рівня, споживання води на одного жителя - в 1,5-2 рази вище, ніж в західноєвропейських країнах. Більшість інвестиційних проектів з розвитку комунальних систем спрямовані на екстенсивне нарощування потужностей і в меншій мірі передбачають заходи по скороченню витрат, втрат і витоків.

В Україні поки що не в повній мірі визначені ринкові механізми, які могли б надавати належне вплив на ставлення суспільства до проблеми підвищення ефективності використання енергоресурсів. Тому в організації і здійсненні енергозберігаючої політики як і раніше особливо велика роль держави. До того ж ефективна державна політика енергозбереження в житлово-комунальному господарстві в принципі відсутня, про що свідчить те, що прийняті програмні документи в сфері енергозбереження носять, в основному, декларативний характер, в них відсутня практичний механізм впровадження енергозбереження на підприємствах галузі. Разом з тим, наявність потенціалу енергозбереження в галузі, яка знаходиться в процесі реформування, призвело до того, що проблеми енергозбереження вимагають більш ретельного вивчення для отримання більшого соціально-економічного ефекту від їх реалізації. Ця обставина обумовлює необхідність уточнення концепції енергозбереження, виявлення ефективних засобів і напрямків енергозбереження в житлово-комунальному господарстві, вдосконалення методичної основи впровадження

енергозбереження в процес виробництва і надання житлово-комунальних послуг.

Входження України у світову економічну систему та завдання, що пов'язані з цим, а також підвищення конкурентоспроможності вітчизняного виробництва зумовлюють необхідність переведення економіки на енергоефективний шлях розвитку промисловості.

Загострення дефіциту енергоресурсів, стримуючий розвиток народного господарства, в цілому, і промисловості, зокрема, диктує необхідність переходу до ресурсозберігаючих технологій, докорінної модернізації обладнання, що потребує значних інвестицій, тривалого часу. З іншого боку, величезні резерви криються в енергозбереженні, зниженні витрат на виробництво і споживання енергоресурсів. Приведення в дію цих резервів значною мірою залежить від підвищення ефективності управління енергоспоживанням. Обстеження промислових підприємств України показують, що потенціал можливого енергозбереження в промисловості може досягати 20-25% річного споживання паливно-енергетичних ресурсів. Реальна його величина залежить від типів підприємств і характеру їх режимів роботи.

В ході аналізу результатів обстежень стану енергоспоживання промислових підприємств встановлено, що на багатьох з них як і раніше не проводиться серйозної роботи по впровадженню енергозберігаючих технологій. Причому посилення робиться на об'єктивні економічні обставини: різке зниження обсягів продукції, що випускається; застаріле технологічне обладнання; низький ступінь забезпеченості підприємств сучасними технічними засобами обліку використання енергоносіїв тощо.

Активізація енергозбереження в даний час розглядається в якості однієї з основних глобальних проблем в силу переважно невідновлюваної характеру здебільшого енергетичних ресурсів і негативного впливу на навколишнє середовище енергетичного виробництва.

Список літератури

1. Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України URL: <http://saee.gov.ua/uk/consumers/derzh-pidtrymka-energozabespechenya>
2. Енергозбереження в Україні: правові аспекти і практична реалізація: навчально-практичний посібник / М. Булгакова, М. Приступа. – Рівне: видавець О. Зень, 2011. - 56 с.
3. Енергетика: історія, сучасність і майбутнє. Електроенергетика та охорона навколишнього середовища. Функціонування енергетики у сучасному світі / С. Г. Плачкова, І. В. Плачкою. – К., 2013. [<http://energetika.in.ua/ua/>]
4. Олійник Ю.С. Ефективність сонячних батарей: збірник наукових трудов (Актуальные научные исследования в современном мире) / Ю.С. Олійник, О.В. Машкова. - Вып. 1(33) - Ч. 1. - Переяслав-Хмельницький, 2018. - С. 37-39.